WERKWIJZE RICHTINGGEVEND HAALBAARHEIDSONDERZOEK

In opdracht verricht Thuis in Welzijn een Richtinggevend Haalbaarheidsonderzoek binnen de gemeente, waarbij zij naast de haalbaarheid ook het draagvlak peilt c.q. creëert voor de realisatie van een Thuishuisproject in een pilotgebied. Om de vraagstelling te beantwoorden doorloopt Thuis in Welzijn achtereenvolgens de volgende stappen:

Stap 1: Conceptvorming en doelgroepbepaling

In een bijeenkomst met sleutelfiguren uit het betreffende pilotgebied, georganiseerd door de opdrachtgever, bespreken we, aan de hand van een voorzet, in de vorm van een presentatie, door Thuis in Welzijn, de volgende zaken:

- De definitie van de doelgroep en onderliggende subdoelgroepen;
- De kenmerken van het concept Thuishuis voor alleenstaande ouderen;
- De aanpak van stap 2: hoe krijgt Thuis in Welzijn zo snel mogelijk de gewenste informatie boven tafel?

Doel van die bijeenkomst is kennismaking en draagvlak ontwikkelen. Het 'fine-tunen' van de gegevens, gericht op creëren van gezamenlijk vertrekpunt en een eerste inschatting op draagkracht binnen het pilotgebied.

Om de voorzet voor de bijeenkomst te maken, achterhaalt Thuis in Welzijn aan de hand van door de opdrachtgever aangeleverde documenten en door deskresearch, -naast de gemeente- bij onder andere de locale woningcorporatie(s), de welzijn- en ouderen organisaties, huisartsen en de GGD op hoofdlijnen gegevens over:

- Bevolkingsopbouw en -samenstelling van het betrokken pilotgebied;
- De eenzaamheidsproblematiek met specifieke aandacht voor het betrokken pilotgebied;
- De huidige en verwachte vraag/behoefte naar seniorenhuisvesting, specifiek de vraag van alleenstaande ouderen in het betrokken pilotgebied;
- Specifieke woonvormen voor (alleenstaande) ouderen in het betreffende pilotgebied. Welke projecten zijn ontwikkeld of in ontwikkeling en waar liggen mogelijkheden om het concept Thuishuis aan te haken?
- Infrastructuur van vrijwilligerswerk en mantelzorg voor ouderen binnen de betrokken pilotgemeente, en –in meer specifieke termen- binnen de lokale gemeenschap(pen) met betrekking tot bekommernis in de buurt c.q. actieve vormen van burgerparticipatie.

Daarnaast toetst Thuis in Welzijn informatie over het Programma van Eisen voor een Thuishuis qua inrichting (eerste verkenning) met de situatie in het pilotgebied en het beleid dienaangaande van de gemeente.

Stap 2: Afname van interviews met de belangrijkste sleutelfiguren (stakeholders) in het betreffende pilotgebied om de haalbaarheid van en het draagvlak voor het concept Thuishuis te achterhalen.

- In overleg met de opdrachtgever bepaalt Thuis in Welzijn met welke sleutelfiguren (stakeholders) in het geselecteerde pilotgebied gesprekken worden gevoerd. Daarbij wordt gedacht aan vertegenwoordigers van de volgende organisaties:
  - Gemeente
  - Locale woningcorporatie(s);
  - Potentiële vastgoedinvesteerders;
  - Wmo-raad;
  - Vrijwilligersorganisaties;
  - Sociale Wijkteam(s);
  - Huisartsen;
  - Welzijnsorganisatie(s) (m.n. ouderenadviseurs);
  - Maatschappelijke organisaties, zoals ouderenbonden, Rode Kruis, Zonnebloem;
  - Professionele zorgaanbieders (o.a de Thuiszorg en evt. GGZ);
  - Informele dragers/leiders vanuit de betreffende pilotgebied.
- De interviews (± 16 tot 20) worden individueel en/of in (klein) groepsverband aan de hand van een inventarisatieformat afgenomen.

- In de interviews komen onder meer de volgende zaken aan bod:
  - Welke gegevens zijn bekend van de doelgroep in het geselecteerde gebied (onder andere aard, omvang, woonsituatie, leefpatroon, vraag/behoefte);
  - Welke mogelijkheden zijn er binnen nieuwbouwprojecten (al dan niet specifiek gericht op ouderen) en/of binnen de bestaande woon- en gebouwenvoorziening om het concept Thuishuis aan te haken.
  - Hoe beoordelen de stakeholders de haalbaarheid van het concept met betrekking tot de volgende aspecten:
    - Aansluiting van het concept op de vraag/behoefte van de doelgroep;
    - Vinden van passende en betaalbare woonruimte;
    - Vinden van (structurele) financieringsbronnen op de korte en lange termijn;
    - Beschikbaarheid van voldoende (in potentie) geschikte vrijwilligers op korte en lange termijn;
    - Eerste aanzet specifieke wensen met betrekking tot Programma van Eisen.
  - Waaruit blijkt dat er voldoende draagvlak is onder de stakeholders om het Thuishuisconcept te realiseren (onder andere intentieverklaring; concreet ondersteuningsaanbod; zitting willen nemen in een vorm van een permanente stuurgroep/stichtingsbestuur[1]).
  - Aan de hand van vijf succesfactoren[2] onderzoeken we de ontwikkelmogelijkheid van vrijwilligersorganisaties die in aanmerking komen om het Thuishuis te runnen:
    - Beantwoordt het project aan een zorg-/welzijnsvraag?
    - Sluit de gevraagde activiteit aan bij de hobby's en interesse van de vrijwilliger?
    - Heeft de activiteit een toegevoegde waarde voor beide partijen?
    - Is het project ingebed in een hechte samenwerking?
    - Is er voldoende (kwalitatieve) capaciteit beschikbaar voor planning en coördinatie?
- Tevens zal expliciet aandacht worden gegeven in gesprekken met relevante stakeholders aan de mogelijkheden inzake cofinanciering met betrekking tot de implementatiekosten van het Thuishuisproject

Stap 3: Go or no go
Thuis in Welzijn adviseert de opdrachtgever, na mondelinge terugkoppeling, op basis van de resultaten van stap 1 en 2, over het voortzetten dan wel aanpassen van het traject. Vervolgens neemt de opdrachtgever een (voorgenomen) besluit.

Stap 4: Ontwikkelen van een concept Plan van Aanpak
Thuis in Welzijn geeft op hoofdlijnen aan welke concrete stappen gezet dienen te worden om een Thuishuisproject in het geselecteerde pilotgebied te realiseren. Hiertoe voert Thuis in Welzijn gesprekken met circa twee ervaringsdeskundigen en maakt gebruik van de ervaringen die inmiddels zijn opgedaan bij vergelijkbare Thuishuisprojecten in Nederland.

Stap 5: Rapportage, presentatie en besluitvorming
De resultaten van stap 1 tot en met 4 worden verwerkt in een beknopte rapportage: analyse, haalbaarheid, draagvlak en aanbevelingen voor vervolg. De rapportage wordt besproken met de opdrachtgever. Op basis van de analyse en de aanbevelingen van Thuis in Welzijn neemt de opdrachtgever een (definitief) besluit over al dan niet implementeren van het Thuishuisproject.

---

[1] Wat betreft de uiteindelijke organisatorische vorm van een lokaal Thuishuisproject, is het van belang om een goed evenwicht te vinden tussen de behoefte van vrijwilligers om het gevoel te hebben zélf regie te voeren c.q. erkend te worden in hun positie, én de noodzakelijke verbinding met gemeentelijk Wmo-beleid. Deze verbinding dient te voorkomen dat het lokale initiatief een té eigen koers gaan varen die afbreuk zou kunnen doen aan de doelstelling en investeringsverantwoording van het gemeentelijk vrijwilligersbeleid.

[2] Bron: CIVIC, instituut vrijwillige inzet.